

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การกลายสภาวะของตัวตนในบริบทการเปลี่ยนผ่านขององค์กร ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงตัวตน พฤติกรรม การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิดของพนักงานมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการกลายสภาวะของตัวตนและการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในส่วนของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลหลากหลายวิธี ประกอบด้วย การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย

แหล่งข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีแหล่งข้อมูลในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และอินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล หนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในส่วนของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับตัวตน การเปลี่ยนแปลงตัวตน การแสดงออกของตัวตน ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับ Persona and Shadow แนวคิดเรื่องวินัยและการลงโทษ รวมทั้งศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และข้อมูลเกี่ยวกับประกาศของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย เพื่อทำความเข้าใจและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับพนักงานมหาวิทยาลัยทั้ง 4 คนเป็นอย่างดี ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาเป็นการศึกษาในครั้งนี้ มีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

คนที่ 1 มาจากสายวิชาการเคยเป็นข้าราชการมาก่อน

คนที่ 2 มาจากสายวิชาการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยมาตั้งแต่เริ่มบรรจุ

คนที่ 3 มาจากสายปฏิบัติการเคยเป็นข้าราชการมาก่อน

คนที่ 4 มาจากสายปฏิบัติการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยมาตั้งแต่เริ่มบรรจุ

กระบวนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การกลายสภาวะของตัวตนในบริบทการเปลี่ยนผ่านขององค์กร มีขั้นตอนกระบวนการที่สำคัญดังนี้

1. เลือกรวบรวมตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 4 คน แจกให้เจ้าตัวทราบถึงวัตถุประสงค์ ข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกัน โดยขอใช้นามสมมุติ เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินการวิจัย
2. ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เช่น ข้อมูลประวัติ ลักษณะนิสัยส่วนตัว พฤติกรรมโดยทั่วไป บุคลิกภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และศึกษาจากข้อมูลจากทะเบียนประวัติ ซึ่งจะใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 สัปดาห์
3. สร้างกรอบคิดสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง สร้างคำถามโดยให้ข้อคำถามเป็นไปตามกรอบแนวคิดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคล และกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมที่จะทำการสังเกตจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ข้อมูลที่สรุปได้จากการทบทวนเอกสาร และการสังเกต
4. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่เป็นทางการและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน ใช้เวลาเก็บข้อมูล 16 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานตามปกติ สังเกต

พฤติกรรมการแสดงออก ความรู้สึกนึกคิดในขณะที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินอยู่ และไม่อยู่ (ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานหมายถึงคณะกรรมการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการประเมิน)

4.2 การสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง โดยวิธีการสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ง่ายต่อการตอบคำถามงานวิจัยในแต่ละประเด็นที่ตั้งไว้ นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยยังได้ตั้งคำถามเพื่อให้เกิดประเด็นและจุดที่น่าสนใจในการไปสอบถามและพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความรัดกุมในงานวิจัย ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์งานวิจัย ได้แก่ ข้อมูลและประวัติส่วนตัว ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย การรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองในด้านความเป็นจริง

ด้านอุดมคติ การมองตนเองในอนาคต มุมมองที่คนอื่นมองตนเอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการประเมินพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองระบบประเมินและการถูกประเมิน

4.3 การบันทึกข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งที่พูดคุยกับกลุ่มตัวอย่าง หรือการสังเกตกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง แล้วนำมาถอดเทป บันทึกข้อมูลตามประเด็นต่างๆ

5. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ทั้งเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี กฎข้อบังคับ ระเบียบของมหาวิทยาลัยและเอกสารจากทางอินเทอร์เน็ต

6. รวบรวม และสรุปผลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 คน

7. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา ภายใต้กรอบทฤษฎีเกี่ยวกับตัวตน การเปลี่ยนแปลงตัวตน การแสดงออกของตัวตน แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมโยงผลงานวิจัยให้สัมพันธ์กับระบบการบริหารจัดการงานบุคลากร อันจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยต่อไป